

Plan for habilitering og rehabilitering

Samarbeid og samordning

Januar 2019

Ein plan som sikrar brukarar med behov for koordinerte tenester eit samordna og heilskapleg tilbod med vekt på brukarperspektivet

Innhald

1. FORORD.....	3
2. MÅL OG OPPGÅVER FOR KOORDINERANDE EINING	3
2.1 Målsettingar	3
2.2 Oppgåvene til koordinerande eining	3
3. MÅLGRUPPE/BRUKARAR	3
3.1 Personar som kan ha behov for habilitering eller rehabilitering	3
3.2 Brukarmedverknad	4
3.3 Universell utforming / god tilrettelegging	4
3.4 Individuell plan.....	4
4. ORGANISERING	4
5. SAMARBEID	4
5.1 Ansvarsgruppe	4
5.2 Tilrettelagde tenester	5
6. LOVER OG FORSKRIFTER	5
6.1 Helse- og omsorgstenestelova	5
6.2 St.meld.nr 21 “Ansvar og meistring. Mot ein heilskapleg rehabiliteringspolitikk”	6
6.3 Opplæringslova	6
6.4 Forskrift om habilitering og rehabilitering.....	6
6.5 Forskrift om individuell plan	6
7. SATSINGSOMRÅDER.....	7

Adresse for koordinerande eining:

Koordinerande eining/Omsorgsnemnda
Sentrum 18
4745 Bygland

Tlf. 37 93 47 00

e-post: post@bygland.kommune.no

1. FORORD

Nokre av innbyggjarane i Bygland kommune er født med behov som gjer at dei treng hjelp frå fleire instansar (**habilitering**). Desse instansane bør samarbeide og samordne seg for å gi nødvendig assistanse.

Andre innbyggjarar i Bygland kommune har fått nedsett funksjonsevne seinare i livet. Kommunen arbeider for å gi desse størst mogleg funksjons- og meistringsevne, sjølvstende og deltaking sosialt og i samfunnet. Dette vert kalla **rehabilitering**.

Ein plan for habilitering og rehabilitering skal sikre at personar som har ulike behov får tilbod om tilpassa tenester. Dette kan medverke til stimulering av eiga læring, motivasjon, auka funksjons- og meistringsevne, likeverd og deltaking.

Målgruppa er alle som har behov for assistanse for å oppnå eller halde ved like sitt optimale fysiske, sansemessige, intellektuelle, psykiske og sosiale funksjonsnivå. Dette fordrar innsats frå fleire faggrupper og tenesteområde.

Det er viktig å sikre forankring og eigarforhold i alle ledd, administrativt, fagleg og politisk. Planen skal setje brukaren i sentrum. Brukarmedverknad bør takast på alvor og planen skal ha fokus på **deltaking og meistring**.

2. MÅL OG OPPGÅVER FOR KOORDINERANDE EINING

2.1 Målsettingar

- Brukarar med behov for koordinerte tenester skal vite kvar dei skal vende seg for å få hjelp
- Brukarane opplever tenestetilbodet som samordna, koordinert og individuelt tilpassa
- Brukarane opplever at brukarmedverknad fungerer, og at tiltak og tenester tek utgangspunkt i den enkelte sine ressursar
- Å gi menneske med nedsett funksjonsevne livskvalitet og meistring i kvardagen. Universell utforming ligg til grunn for utforming av kommunale tenester, planar, nybygg, m.m.

2.2 Oppgåvene til koordinerande eining

- Registrere rehabiliteringsbehov
- Vere fast adresse og knutepunkt for samarbeid mellom kommunen, fylket og dei statlege institusjonane for å sikre brukarane sine behov for teneste
- Sikre gode rutinar for opplæring og utarbeiding av individuell plan og ha oversikt over oppretta individuelle planar i kommunen
- Ha oversikt over ansvarsgrupper i kommunen
- Sikre brukarperspektiv
- Vere lokal pådrivar for kompetanseheving av habilitering og rehabilitering
- Ha oversikt over behov og kapasitet i kommunen si rehabiliteringsavdeling
- Nært samarbeid med spesialisthelsetenesta
- Samarbeid med brukarorganisasjonar
- Evaluere kommunen sin rehabiliteringsplan

3. MÅLGRUPPE/BRUKARAR

3.1 Personar som kan ha behov for habilitering eller rehabilitering

- Personar med medfødt funksjonssvikt
- Personar som på grunn av skade eller sjukdom har hatt eit brått fall i evna til å fungere i dagleglivet
- Personar med gradvis fall i funksjonsevne over lengre tid
- Personar med fysiske, psykiske og sosiale problem
- Personar med problem på grunn av misbruk av alkohol eller rusmiddel
- Personar med kroniske sjukdomar
- Personar som treng hjelp til planlegging av nye situasjonar i livet, til dømes ved overgang frå barnehage til skule, mellom ulike skular, frå skule til arbeidsliv og ved ny bu-situasjon

3.2 Brukarmedverknad

Brukarmedverknad står sentralt i arbeid med habilitering og rehabilitering.

Vi skal vise respekt for den einskilde sitt menneskeverd. Utgangspunktet skal vere mennesket sin rett til sjølv å bestemme over vitale livsforhold og til å formulere egne mål.

Eit brukarperspektiv vil sikre størst mogleg grad av eigen kontroll over prosessen. Dette inneber at brukarane vert tekne med i ei jamleg evaluering og kvalitetssikring av tenestene.

3.3 Universell utforming / god tilrettelegging

Universell utforming betyr at omgjevnader og produkt er utforma slik at dei kan brukast i størst mogleg grad, utan behov for tilpassing eller spesiell utforming. Universell utforming skal sikre tilgjenge på likeverdige vilkår.

Ein føresetnad for å oppnå deltaking i samfunnet, er tilgjengelegheit.

For å oppnå god tilrettelegging kan det handle om planlegging og utforming av uteområde, bygningar, transport og produkt. For brukarane er universell utforming eit verkemiddel for likestilling, for slik å kunne unngå diskriminering.

3.4 Individuell plan

Den som har behov for langvarige og koordinerte helse- og/eller sosiale tenester har rett til å få utarbeidd individuell plan. Rett til individuell plan betyr at tenestemottakar har rett til ein plan som syner eit heilskapleg tenestetilbod, som samanfattar behov og tiltak.

4. ORGANISERING

Etter Helse- og omsorgstenestelova om habilitering og rehabilitering, skal det vere ei koordinerande eining for habilitering og rehabilitering i kommunen. I Bygland kommune er det «Omsorgsnemnda» som tek i vare oppgåvene til koordinerande eining. Omsorgsnemnda består av følgjande:

- Tenesteleiar helse
 - Tenesteleiar pleie og omsorg
 - Avdelingsleiar sjukeheim
 - Avdelingsleiar open omsorg og habilitering
 - Tilsynslege
 - Ergoterapeut
 - Fysioterapeut
- Kommuneoverlege stiller ved behov.

Omsorgsnemnda er forankra i kommunens overordna leiarnivå, og er sikra styringsmynde på tvers av sektorar og verksemder. Omsorgsnemnda møtast jamleg kvar 14. dag.

Tenestene skal vere synlege og lett tilgjengelege for brukarar og samarbeidspartar.

Rehabiliteringssaker som krev koordinerande tiltak på tvers av sektorar og fag skal meldast til koordinerande eining. Koordinerande eining drøftar saka med den/dei det gjeld, og melder den opp til neste møte i nemnda. Nemnda skal vurdere oppretting av ansvarsgrupper.

Koordinerande eining skal ta stilling til og har mynde til å fatte vedtak om tilbod om og oppretting av individuell plan.

5. SAMARBEID

5.1 Ansvarsgruppe

Jf "Retningsliner for ansvarsgrupper og søknad om individuell plan".

I Bygland kommune arbeider vi etter ein modell med bruk av ansvarsgrupper, der målet er å samordne tenestene betre.

Ansvarsgruppe er eit formalisert og tidsavgrensa samarbeidsforum for brukar, pårørande og tenesteutøvarar, både på første- og andre-linjenivå.

Formålet med ansvarsgruppe er å samordne tiltak frå ulike yrkesgrupper og fagfelt.

Ansvarsgruppe vert nytta som reiskap i koordinering når brukar ynskjer det.

Ansvarsgruppe må setjast saman slik at den gir optimal fagleg kunnskap, oversikt og koordinering av ressursar.

5.2 Tilrettelagde tenester

- Koordinerande eining
- Helsestasjon
- Legeteneste
- PPT
- Heimeteneste/praktisk bistand
- Ergoterapiteneste
- Fysioterapiteneste
- Korttids-/rehabiliteringsavdeling
- Psykisk helse og rus tenesta
- Dagsenter for vaksne og eldre
- NAV
- Tannhelseteneste
- Barnevern

Meir informasjon om dei ulike tenestene, sjå kommunen si webside.

6. LOVER OG FORSKRIFTER

6.1 Helse- og omsorgstenestelova

Definerer i § 3-2 Kommunen sitt ansvar for helse- og omsorgstenester.

Kommunen skal kunne tilby:

1. Helsefremjande og førebyggjande tenester, herunder
 - helseteneste i skular
 - helsestasjonsteneste
2. Svangerskaps- og barselomsorgstenester
3. Hjelp ved ulykker og andre akutte situasjonar, herunder
 - legevakt
 - heildøgns, medisinsk akuttberedskap
 - medisinsk nødmeldetjeneste
4. Utredning, diagnostisering og behandling, herunder fastlegeordning
5. Sosial, psykososial og medisinsk habilitering og rehabilitering
6. Andre helse- og omsorgstenester, herunder
 - helsetenester i heimen
 - personleg assistanse, herunder praktisk bistand og opplæring og støttekontakt
 - plass i institusjon, herunder sjukeheim
 - avlastningstiltak

6.2 St.meld.nr 21 “Ansvar og meistring. Mot ein heilskapleg rehabiliteringspolitikk”

Stortingsmeldinga set fokus på rehabilitering og førebyggjande helse. Medisinsk rehabilitering skal sjåast på som eitt av fleire bidrag som inngår i ein større heilskap. Meldinga gir ei ny forståing av rehabiliteringsomgrepet. Med denne meldinga er det slått fast at rehabilitering skal drivast på tvers av sektorar og fag, og at verksemda skal involvere meir enn berre helsetenester.

I meldinga heiter det mellom anna:

Sosial -og helsedepartementet vil

- tydeleggjere krava til rehabiliteringsverksemd i kommunane gjennom forskrift til kommunehelselova, der det mellom anna vert stilt krav om å syte for ein koordineringsfunksjon i rehabiliteringsarbeidet som skal stå fram som ein fast og tydeleg instans ein kan vende seg til, og som kan fungere som pådrivar for utvikling og gjennomføring av planar - både i forhold til ulike sektorar og til ulike forvaltningsnivå.
- fremje forslag om at kommunane skal påleggjast plikt til å etablere ordninga med personleg assistent på same måte som for andre sosiale tenester.
- vurdere rehabilitering i sjukeheim i samanheng med ei generell utgreiing om kva funksjonar sjukeheimar skal ha.

Meldinga omtalar også rehabilitering i spesialisthelsetenesta, fylkeskommunen sitt ansvar og det statlege ansvaret for rehabilitering.

6.3 Opplæringslova

Pedagogisk-psykologisk teneste (PPT) er heimla i Opplæringslova og er ei teneste for barn, unge og vaksne med særlege opplæringsbehov. PPT skal bidra til at barn, unge og vaksne med særlege behov får gode og likeverdige opplærings- og utviklingsmuligheiter. Tenesta skal hjelpe skulen i arbeidet med kompetanse-utvikling og organisasjonsutvikling og leggje opplæringa betre til rette for elevar med særlege behov.

Den pedagogisk-psykologiske tenesta skal syte for at det vert utarbeidd sakkunnig vurdering der lova krev det. Tenesta samarbeider med andre instansar som til dømes psykiatriske poliklinikkar, helsestasjonar, NAV og barnevern.

6.4 Forskrift om habilitering og rehabilitering

Formålet med forskrift om habilitering og rehabilitering er å sikre at personar som har behov for habilitering og rehabilitering vert ytt tenester som kan bidra til eiga læring, motivasjon, auka funksjons- og meistringsevne, likeverd og deltaking.

Forskrifta sikrar at tenestene vert gitt

- ut frå eit brukarperspektiv
- samordna, tverrfagleg og planmessig
- nærast mogleg brukaren sitt kjende miljø
- i ein meningsfylt samanheng

6.5 Forskrift om individuell plan

Den som har behov for langvarige og koordinerte helse- og/eller sosiale tenester har rett til å få utarbeidd individuell plan.

Rett til individuell plan betyr at tenestemottakar har rett til ein plan som syner eit heilskapleg tenestetilbod, som samanfattar behov og tiltak.

Ein individuell plan gir ikkje rettskrav på bestemte tenester eller omfanget av desse.

Planen skal skissere nødvendige tiltak, kven som er ansvarlege på ulike nivå, korleis dei ulike tiltaka skal tilpassast den enkelte sine behov, samt kven som er samarbeidspartar saman med brukar.

Individuell plan skal omfatte alle tenesteområde og forvaltningsnivå. Det er viktig at planar som er utarbeidd for ein person, som individuelle opplæringsplanar, omsorgsplanar, tiltaksplanar m.m. vert samordna og tilpassa den overordna individuelle planen.

7. SATSINGSOMRÅDER

- Informasjon om habilitering og rehabilitering skal vere tilgjengeleg for alle og det skal vere lett å finne fram til rett teneste via kommunen si webside.
- Bygland kommune skal gi gode og likeverdige tenester til alle innbyggjarar.
- Bygland kommune skal ha tilstrekkeleg med fagpersonell som kan legge til rette for eit godt habiliterings- og rehabiliteringstilbod til dei som treng det.
- Det er behov for å få frigjort plassar til korttids- og rehabilitering og det er behov for frigjering av personell til å jobbe med fokus på rehabilitering.
- Kommunen bør arbeide for å få til eit betre tilbod for avlastning til familiar med store omsorgsoppgåver.
- Tilbodet om avlastning bør tilpassast individuelt og det bør gjevast avlastning i heimen, dersom heimen er påvist å vere den beste arena.
- Bygland kommune skal gi tilbod om rehabilitering i heimen der det er mogleg å gjennomføre.